

Asya'da Seçim Günleri

Altay ATLI

İçinde bulunduğumuz aylarda sadece ülkemizde değil, dünyanın farklı yerlerinde seçim heyecanı yaşanıyor. Birçok Avrupa ülkesinde bu yıl cumhurbaşkanlığı ve parlamento seçimleri yapılacağı gibi Mayıs ayında Avrupa Parlamentosu için de sandığa gidilecek. ABD'de Temsilciler Meclisi ve Senato için seçimler var. Asya'nın iki yükselen gücü Hindistan ve Endonezya'daki seçimler ise dünyanın seçmen sayısı açısından en büyük demokrasilerinin sandığa gitmesi ve bu ülkeleri önümüzdeki dönemde yönetecek olan kadroların belirlenmesi sebebiyle söz konusu ülkelerin sınırlarını aşan bir önem taşıyor.

Hindistan, bağımsızlığını ilan ettiği 1947'den beri uluslararası sahnede, farklı etnik grupların bir arada yaşadığı

çoğulcu ve demokratik bir cumhuriyet olarak yer alıyor. Endonezya ise Hindistan gibi toplumsal çeşitlilikleri bünyesinde bulunduran, ancak demokrasisi daha yeni, otoriter yönetimin sona erdiği 1998'den bu yana demokratikleşme sürecine girmiş bir ülke. Her iki ülke de yüksek nüfuslarının yanı sıra büyük ve gelişen ekonomileriyle de küresel dengeler üzerinde belirleyici bir konuma sahipler; fakat her iki ülke de ciddi sorunlarla yüz yüze. Endonezya'da yaşayan Hindistanlı yazar Pallavi Aiyar'ın bildirdiği gibi Hindistan da Endonezya da yolsuzluk, yetersiz altyapı, derinleşen eşitsizlik ve toplum nezdinde destek görmeyen ekonomik reformlar nedeniyle sıkıntı çekiyor ve koalisyon hükümetleri bu sıkıntılarla başa çıkmak

konusunda yetersiz kalıyor. Hindistan ve Endonezya'daki seçimlerin sonucu, bu nedenle büyük önem taşıyor.

814 milyon seçmen sandıkta

1,2 milyar nüfusa ve 814 milyon kayıtlı seçmene sahip olan Hindistan'da parlamento seçimleri 7 Nisan'da başladı ve 12 Mayıs tarihine kadar toplam dokuz aşamada tamamlanacak. Seçimlerin bu kadar uzun sürmesinin sebebi ülkenin büyüklüğü. Oy verme işlemleri toplam 930 bin merkezde yer alan 1,7 milyon elektronik oy makinasında gerçekleştiriliyor. Parlatonun alt kanadı olan Lok Sabha'daki 543 sandalye için 3.305 adayın mücadele ettiği seçimlere katılan irili ufaklı toplam 370 siyasi parti var. Ancak asıl mücadelenin iki parti

Dünyanın en büyük demokrasileri arasında yer alan Hindistan ve Endonezya'da yapılan ve bu ülkeleri önümüzdeki dönemde yönetecek kadroları belirleyecek olan seçimler, söz konusu ülkelerin sınırlarını aşan küresel bir önem taşıyor.

karşımıza çıkıyor. Ülkeyi son on yıldır yöneten ve Kongre Partisi'nin başı çektiği, *ortanın solunda* yer alan Birleşik İlerleme İttifakı koalisyonunun bu seçimlerde ciddi şekilde kan kaybettiği gözlemlenirken, BJP'nin öncülüğünü yaptığı Hindu-milliyetçi sağ koalisyonu olarak nitelendirilebilecek Ulusal Demokratik İttifak ise seçimlerden gücünü artırarak çıkacağı benziyor.

16 Mayıs'ta seçim sonuçları açıklandıktan sonra Ulusal Demokratik İttifak'ın ve BJP'nin parlamentoda ne ölçüde bir çoğunluk sağlayabileceğini göreceğiz. Son otuz yıldır hiçbir partiye ya da koalisyonun salt çoğunluğu sağlayamaması nedeniyle, Hindistan'ın yürütme erki son derece verimsiz kaldı ve bu durum, başta ekonomi olmak üzere reformların yapılamamasına ya da yapılsa bile toplum nezdinde karşılık bulamamasına yol açtı. 16 Mayıs'tan sonra bu durum değişebilir. Seçim kampanyasını ekonomi üzerine kurgulayan, iktisadi hayatın ve iş ortamının canlandırılmasını, yolsuzlukla mücadeleyi ve elektrik, su, toplu taşıma gibi kamu hizmetlerine erişimi ön planda tutan BJP lideri Narendra Modi, beklediği üzere sandıktan galip çıkar ve gerekli çoğunluğu da sağlarsa Hindistan için yeni bir dönem başlayabilir.

Endonezya'da parlamentodan başkanlık seçimine

Endonezya'da, 186 milyon kayıtlı seçmen 9 Nisan günü, yaklaşık 500 bin merkezde oyunu kullandı. Parlamentonun her iki kanadı için yapılan bu seçimler, Temmuz ayında gerçekleştirilecek olan başkanlık seçimleri için de önem taşıyor. Mevcut seçim kanunlarına göre, genel seçimlerde ulusal oyun yüzde 25 ya da daha fazlasını alan partiler veya meclisteki sandalyelerin en az yüzde 20'sine sahip parti veya koalisyonlar başkanlık seçimleri için aday gösterebiliyor. Resmî olmayan sonuçlara göre muhalefetteki Endonezya Demokratik Partisi (PDI) oy oranını bir önceki seçimlere göre artırarak birışı ilk sırada tamamladı. Ancak oy oranının yaklaşık yüzde 19 seviyesinde kalması nedeniyle

başkanlık için tek başına aday göstere-meyecek.

PDI'nın başkan adayı, Cakarta valisi Joko Widodo, halk tarafından sevilen, ideolojiden çok icraat odaklı olarak bilinen ve seçimlerde partisinin aldığından daha fazla bir oy potansiyeline sahip olduğu düşünülen bir siyasetçi. Kişiliğiyle ön plana çıkan Widodo'nun ekonomi, demokratikleşme ve genel olarak reformlarla ilgili düşünceleri ve planları çok fazla bilinmiyor; seçimler sırasında da kampanyalar bu konulardan daha ziyade kişiler üzerinden yapıldı. Ancak buna rağmen Widodo hâlen devlet başkanlığı için en güçlü aday olarak görülüyor.

Widodo'nun resmen aday olarak gösterilebilmesi için PDI'nın koalisyon çalışmalarını tamamlaması gerek. On iki partinin katıldığı 9 Nisan seçimlerinde geçici sonuçlara göre yüzde 19 oy olan PDI'nın ardından ikinci sırada yaklaşık yüzde 14 oyla *Golkar* (Suharto zamanında iktidarda olan parti), ve yüzde 12 ile *Gerindra* (Büyük Endonezya Hareketi Partisi) yer aldı. Aldığı oy, PDI'nın meclise girecek olan daha küçük bir partiyle koalisyon kurmasını mümkün kılıyor. Golkar ve Gerindra ise bu durumda muhalefet kanadında yer alacaklar. Endonezya, bölünmüş bir parlamentoya doğru ilerliyor ancak başkanlık sistemini benimseyen ülkede güçlü bir başkanın ihtiyaç duyulan siyasi istikrarı sağlayabileceğini ve Widodo'nun da bu profile uygun bir isim olarak görüldüğünü not düşmek gerek.

Endonezya'da sandıktan koalisyon çıktı; bu senaryo Hindistan için de kuvvetle muhtemel. Bununla birlikte her iki ülkede de seçmen sayısının çokluğuna ve coğrafi zorluklara rağmen seçimlerin başarıyla gerçekleştirilmesi, herhangi bir şiddet olayının ve ciddi şaibelerin yaşanmaması da bu ülkelerdeki demokrasi kalitesinin ulaştığı seviyeye işaret ediyor. Dolayısıyla da bu seçimler, söz konusu ülkelerin sınırlarını aşan küresel bir önem taşıyor. ■

arasında geçtiğini söylemek mümkün; birincisi, mevcut hükümeti oluşturan koalisyonun büyük ortağı Rahul Gandhi liderliğindeki Kongre Partisi, diğeri ise Narendra Modi'nin liderliğindeki Hindistan Halk Partisi (*Bharatiya Janata Partisi - BJP*).

1984'ten bu yana Hindistan'da hiçbir parti ya da grup parlamentoda salt çoğunluğu sağlayarak hükümet kurma şansı yakalayamadı. Hindistan'ın bundan sonra da yoluna koalisyonlarla devam etmesi ve hâlen 39 partinin temsil edildiği parlamentoda bu çoğulcu yapının sürmesi muhtemel görünüyor. Bu yazının kaleme alındığı gün itibariyle Hindistan'da dokuz aşamalı seçimlerin beşinci aşaması tamamlanmıştı. Mevcut durumda iktidarın bir koalisyondan diğerine geçmesi en güçlü ihtimal olarak